

Медична галузь – у небезпеці!

Профспілка працівників охорони здоров'я України солідарно з профспілками інших галузей вийшла на Всеукраїнську акцію протесту профспілок. Ми заявили про критичну ситуацію з додержанням трудових прав працівників галузі охорони здоров'я та про неприйнятний для медичної галузі проект Держбюджету на 2019 рік.

Всі наші звернення до влади щодо негативних наслідків недофінансування галузі, «зрівнялівки» та принизливо низького рівня зарплат медпрацівників, проведення реформ з грубим порушенням трудового законодавства було проігноровано.

Не враховано й пропозиції Профспілки при формуванні проекту Держбюджету на 2019 рік.

Соціальний діалог, як важливий інструмент регулювання соціально-трудових відносин в галузі, взагалі відсутній. Ще з початку року ми заявляли про недостатній обсяг медичної субвенції. Дефіцит фонду оплати праці закладів охорони здоров'я, які фінансуються з місцевих бюджетів, складає 3,6 млрд. грн.

З червня почала утворюватися заборгованість з виплати заробітної плати. З вересня – вона почала стрімко зростати. На сьогодні зарплату заборговано на суму 132,3 млн. грн., збільшилася на 11,3 млн. грн., і це ганебне явище присутнє в 13 областях.

Найгірший стан з виплатою зарплати в Івано-Франківській області – 30,4 млн. грн., а в Тернопільській – 51,4 млн. грн. Чернігівська область – 17,4 млн. грн. Закарпатська область – не виплачено зарплату медпрацівникам за липень – серпень – 12,5 млн. грн.

Погіршилася ситуація у Херсонській області, де заборгованість, у порівнянні із вереснем, зросла майже у шість разів та досягла 4,61 млн. грн.; у Львівській області цей показник збільшився у 2,4 рази і становить 3,04 млн. грн.; на 631,8 тис. грн збільшилася заборгованість у Чернігівській області і становить 17,4 млн. грн.; почала утворюватися у Кіровоградській області на суму 4,43 млн. грн., а також у Волинській, Луганській, Одеській, Сумській областях – відповідно – 743 тис. грн., 724,5 тис. грн., 942 тис. грн. та 122 тис. грн.

Вдалося повністю ліквідувати заборгованість із заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я у Рівненській області, скоротилися борги проти вересня у Хмельницькій області на 2,3 млн. грн та становлять 5,62 млн. грн, у Черкаській області на суму 809,7 тис. грн., залишився борг у сумі 320,2 тис. грн.

Причиною такої ситуації у більшості областей є недостатнє забезпечення коштами фонду оплати праці. Так, у Тернопільській області додаткова потреба у коштах на заробітну плату становить близько 100 млн. грн., у Черкаській області – 5,79 млн. грн. або понад двомісячний фонд оплати праці (Городищенський район, Ватутінська міська лікарня). Аналогічна ситуація майже у всіх регіонах.

Наша галузь постійно страждала від недофінансування.

При прийнятті реформаторського закону «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» було закладено норму в 5% ВВП на фінансування медичних гарантій і обіцялося, що це буде виконано. Але зведений бюджет на охорону здоров'я на 2019р. заплановано збільшити лише на 8,4 млрд. грн. (з 115,7 млрд. грн у 2018 р. до 124,1 млрд. грн. у 2019 р.), тобто у співвідношенні до ВВП показник фінансування охорони здоров'я у 2019 році зменшено до 3,1% проти 3,5% від ВВП у 2018 році, що не відповідає рекомендаціям ВООЗ не менше 6% ВВП та вимогам частини п'ятої статті 4 реалізацію програми медичних гарантій (потреба - 197 млрд. грн.).

На часі в ході реформування відбувається автономізація закладів охорони здоров'я.

Вони перетворюються з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства, стаючи тим самим повноцінними суб'єктами господарських відносин.

Відповідно на зміну державного регулювання оплати праці прийшло договірне регулювання через колективні договори та угоди. За відсутності соціального діалогу вже третій рік поспіль нам не вдається укласти галузеву угоду з Міністерством охорони здоров'я України.

А обов'язкові виплати медпрацівникам (зокрема - надбавки за вислугу років, тривалість безперервної роботи; за кваліфікаційну категорію; допомоги на оздоровлення медиком тощо), встановлені постановами Кабміну і наказом МОЗ, перестали застосовувати в автономізованих закладах, що призвело до зміни істотних умов праці працівників комунальних некомерційних підприємств.

Профспілка надавала свої пропозиції щодо змін до нормативно-правових актів для збереження зазначених гарантій в оплаті праці, на жаль, вони не були підтримані МОЗ.

За відсутності нормування на первинці тепер суцільні перекося в формуванні оплати праці медпрацівників.

Крім того, врегулювати цю ситуацію можливо і через задоволення висунутої нами Вимоги: забезпечити прийняття в другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін

до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (щодо соціальних гарантій працівників охорони здоров'я). Наша Вимога також стосується заробітної плати медпрацівників, а саме – її підвищення та ліквідації «зрівнялівки».

Систематичне недофінансування галузі негативно впливає на стан матеріального забезпечення її працівників, традиційно залишаючи їх на останніх позиціях у рейтингу за рівнем середньомісячної заробітної плати.

Середня заробітна плата працівників галузі станом на 1.08.2018 складала лише 5868 грн., це в 1,7 рази менше ніж у працівників промисловості – 9838 грн., освіти – в 1,1, рази (6443 грн.).

Статтями 7 та 8 проекту Держбюджету передбачено встановлення прожиткового мінімуму для працездатних осіб з 1 січня 2019 року у розмірі 1921 грн. та мінімальної заробітної

плати – 4173 грн.

Отже, розмір базового тарифного розряду ЄТС з 1.01.2019 складе лише 46 % від мінімальної заробітної плати, а існуюча «зрівнялівка» в оплаті праці з 1 по 11 тарифний розряд не тільки збережеться, а й пошириться до 13 тарифного розряду ЄТС. Внаслідок цього лікарям-хірургам, лікарям загальної практики-сімейним лікарям (другої кваліфікаційної категорії), лікарям інших спеціальностей (першої кваліфікаційної категорії), головним медичним сестрам, медичним сестрам всіх категорій, молодшим медичним сестрам та робітникам буде встановлено посадовий оклад на рівні мінімальної заробітної плати – 4173 грн.

Обсяг медичної субвенції у 2019 році зменшено на 1,9 млрд. грн.: з 57,4 млн. грн. до 55,5 млн. грн.

У проекті Держбюджету відсутні кошти для забезпечення диференціації заробітної плати медичним працівникам (постанова КМУ від 28.12.2016р. № 1037).

Для встановлення I тарифного розряду ЄТС у розмірі 1921 грн. та мінімальної заробітної плати – 4173 грн. фонд оплати праці (з нарахуваннями) має становити 89,1 млн. грн.

Замість того, щоб виділяти необхідні кошти на реалізацію Закону України «Про екстрену медичну допомогу», підвищувати зарплату персоналу служби, створювати належні умови праці, розбудувати мережу приймальних відділень, відновити спецтранспорт, пропонується лише чергове здешевлення медичної допомоги шляхом ліквідації лікарських та фельдшерських бригад і заміни їх на парамедиків. Для проведення реформи екстреної медичної допомоги у Проекті Держбюджету передбачено 922,6 млн. грн. лише для пілотних регіонів. Ми вже сьогодні маємо факти вивільнення працівників через неправомірно прийняті рішення місцевими органами влади при автономізації закладів.

І ще раз наголошуємо, що при перетворенні бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства дія трудового договору з працівником продовжується.

Також через брак коштів відбувається скорочення працівників, оскільки штатну чисельність працівників приводять у відповідність до визначеного фонду оплати праці. Вивільняють персонал ФАПів при формуванні мереж надання первинної меддопомоги. Такі приклади є у Черкаській та Вінницькій областях. За даними Держкомстату середньооблікова кількість штатних працівників зменшилася на 17 тисяч. Це при тому, що в галузі є брак кадрових ресурсів.

Ірина ШВЕЦЬ,
заступник Голови Профспілки
(за матеріалами
прес-конференції)

Ольга Богомолець:

«Уряд веде Україну до катастрофи»

Я разом з профспілками пікетувала Кабмін в рамках Всеукраїнської акції протесту, на якій зібралися тисячі медиків, освітян, гірників, металургів, чорнобильців та афганців.

Трудівники прийшли нагадати владі, що Майдан стояв за справедливість, натомість плодами революції скористалися негідні люди, а справедливості в державі стало набагато менше.

Уряд веде Україну до катастрофи – це була одностайна думка учасників протестів. Зокрема, в медицині через мізерну зарплатню та заборгованість, а також зрівнялівку в оплаті праці – за останні роки країну полишили десятки тисяч медиків.

Разом з від'їздом найкращих медиків у галузі зростає кадровий голод і погіршується якість охорони здоров'я. А це тягне за собою погіршення стану здоров'я населення, зростання захворюваності, збільшення смертності та, як наслідок, стрімке вимирання нації.

Це – питання національної безпеки, але уряд не переймається стратегічними проблемами, головне для нього – зекономити якнайбільше коштів за рахунок простих трудівників сьогодні, а що буде далі – їх не цікавить.

Для припинення руйнації системи охорони здоров'я медичні працівники вимагають передбачити в наступному бюджеті щонайменше 5% ВВП на медицину, зберегти лікарсько-фельдшерські бригади швидкої допомоги, погасити заборгованість та передбачити зарплату у 2019 році на рівні 250% від середньої по Україні.

Крім того, профспілки висувають вимоги забезпечити медикам надбавки за вислугу років, кваліфікаційну категорію та тривалість безперервної роботи.

Наразі профспілковий рух в Україні набирає обертів і залишається одним з небагатьох важелів тиску на владу, щоб змусити її приймати рішення в інтересах простого народу та відновити соціальну справедливість.

А тому я сьогодні – на їхньому боці, з ними, серед них.

ВИМОГИ Профспілки працівників охорони здоров'я України до всіх гілок влади

1. Погасити заборгованість із виплати заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я та забезпечити її своєчасну виплату, додатково виділивши у 2018 році 3,6 млрд. грн.

2. Передбачити у Держбюджеті України на 2019 рік виконання Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»:

- фінансування програми медичних гарантій на рівні не менше 5 % ВВП;

- оплату праці медичних працівників з розрахунку не менше 250% середньої заробітної плати в Україні за липень попереднього року.

3. Забезпечити виплату надбавки за вислугу років, тривалість безперервної роботи; за кваліфікаційну категорію; допомоги на оздоровлення медичним працівникам комунальних некомерційних підприємств - автономізованих закладів охорони здоров'я. Не допустити зміну істотних умов оплати праці в бік погіршення.

4. Встановити базовий посадовий оклад працівника I тарифного розряду за Єдиною тарифною сіткою у розмірі мінімальної заробітної плати для розрахунку розмірів посадових окладів за всіма тарифними розрядами ЄТС з відповідним зростанням фонду оплати праці.

5. Забезпечити виконання та фінансування Закону України «Про екстрену медичну допомогу» із збереженням лікарсько-фельдшерських бригад та підвищення заробітної плати працівникам служби ЕМД.

6. Забезпечити прийняття в другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (щодо соціальних гарантій працівників охорони здоров'я), реєстр. №1332 від 10.12.2014.

7. Не допускати масового вивільнення працівників охорони здоров'я внаслідок автономізації закладів охорони здоров'я, формування госпітальних округів і спрможних мереж надання первинної медичної допомоги.

